

دنيا گر مطيع منشي نو کشور چتر گنج لانا و طبع در بر منو

M. LIBRARY, A.M.U.

PE11758

۲
بسم الله الرحمن الرحيم
ما نقيم ان كوسه دلدايم
بلبلانيم كز قضاوت در
مرغ شاخ دخت لا هويم
باميد عير خاك درش
بنده بندگان مستانيم
غم اورا به دل بهي خوايم

بسم الله الرحمن الرحيم

PERSIAN SECTION

CHECKED 1996.07

رخ بنياؤدين مني آريم
اوقاده جب از گلزار

گوهر درج گنج اسلايم

فارغ از نافهاست تا آيم

خادم خادمان حسنايم

مختش ابجان خريد اريم

ما نقيم ان كوسه دلدايم
بلبلانيم كز قضاوت در

مرغ شاخ دخت لا هويم

باميد عير خاك درش

بنده بندگان مستانيم

غم اورا به دل بهي خوايم

3/12

ز آنکه پیوسته سزاظره داریم	کویم اورا به دل که یا هو هو
هر دم از دیده خون نمی بایم	اگر بار در شش مانیم
هر سرشده نمی داریم	یرگاہت کنشارت غیب

که بچشان دل مبین جز دوست	
هر چه نیست بد آنکه منظر است	

لب تشک رنگ مرجان است	رخ تو غیرت گلستان است
بر سر لاله عنبر افشان است	لب را سنبلیت بخوش بونی
عاشقان را بجای قرآن است	صفحه روی تو آیت خال
گوی سنبلیت ترا بچوگان است	برگ ریحان ترا به سیرین است

خط به علت وسیلهتی دارد	جای طوطی به شکرستان
به نشد در دم از علاج طبیب	یارب این درد را چه درمان
می نیارم زدن بصف قوم	وصف حسنت نه حد امکان
آتش از پیش دین نقش خست	دبدم خون دین باران
بلبل شاخ گلشن قدس	این سخن هر صبح گویان

که بچشان دل تبین عز دوست
هر چه بیند بدانکه منظر است

بجهان در همیشه پیدای	لیک چشم من نمی آید
ای که در هیچ جا نداری جای	بواجب مانده ام که هر جای

در لباس دوتی نمی گنجی	ز آنکه مشهور تر به بختائی
روشن از آفتاب طلعت تو	چهرهای بتان بغیائی
ز جالت کنی مثال آمد	خرم آن دم که پرده بختائی
گاه مستی و گاه هشیاری	گاه پیری و گاه بزائی
گاه دُری و گاه غواص	گاه موج و گاه دریائی
اندرون برون ز ارس و پیش	در چپ راست زیر بالائی
دوش گوینده ادایکرو	از دل ز بار و صوت شیدائی

که بچشمان دل مبین خرد و ست
هر چه بینی بدانکه منظر اوست

مشک بویت گوشه گلزار

عطر نیرست باد نوروزی

چه عجب گرد این چنین ایام

بر کشم حُجُبِه دوقارویه

گل ناران که در خان میخواید

هر دم از باد صبح بر آتش

از گل تازه عنبر افشانست

روشنست از نظاره گیس

چون بهستانسری در فتم

گوشه زمردانه باز گلزار

خلق را نیست حاجت عطا

بکنم سجده بر درخمار

خوش در آیم بجلقه زمار

و قفاز بنا عذاب النار

طعنهای میزنند بس گلنار

کوه و صحرا و کوچه بازار

مردم دیده اولی الابصار

می شنیدیم از در و دیوار

که بچشمان دل مبین جز دوست
هر چه بینے بدانکه مظهر است

نفس لا اله الا هو
شاهدان آهسانه در بارو
عقل نیست نور در بارو
سالمات که سیکند کو کو
پیش بت سجده میسر دهند و
وی ز روی تو ناهما خوشبو
بیا بیا بنی ساد مخ آهو

میر سید این ترانه از بهر
ناوک اندر کمان خود دارد
تا کند خجسته بامبار عشق
جان من بی رخ تو فاخته او
سر به پیش تو می نهم هر دم
ای ز روی تو دیدار روشن
ویده چون چشم شیر گیر ترا

زاهد اگن زاز دوسے ودا	دره عشق یک دل و یک
گر ترا گوش جان نباشد کر	بالیقین بشنوی توا زهر سو

که بچشمان دل مسبین جز دوست
هر چه بینی بدانکه مظهر اوست

باغ را مژده بهار آمد	نگهت نافه هستار آمد
هر طرف بانگ بلبلان بجا	مرغ در مرغزار آمد
از شکنهای طر سربل	بوی گیسوی آن نگار آمد
چشم ز گرسن ساغر لاله	باده نادیده در شمار آمد
صبح دم بر سر غروب قحمن	ابر نوروز در شمار آمد

چون رخ یارِ غمگسار آمد
 بحرِ سرگاہِ مشکبار آمد
 ز غرادرِ دو ویدہ خار آمد
 نالہٴ کز دلِ سناں آمد

چہرہٴ گلِ چشمِ غمناکان
 در گلستانِ نسیمِ عنبربو
 رخِ شہ پایِ قمریِ گلِ سرخ
 صوفیانِ اجد صفا می گفت

کہ بچشمانِ دلِ مبینِ جز دوست
 ہرچہ بینے بدانکہ مظہرِ دوست

سخنِ آبدارِ مے گوید
 بادلِ ہوشیارِ مے گوید
 بازِ مشکِ تارِ مے گوید

ہر کہ وصفِ نگارِ مے گوید
 پیرِ ماسِ عالمِ مستے
 خطِ اورا خردِ بنا دانے

در سحر که نسیم نوری	خبر زلف یار سے گوید
باغبان پیش گل بوہم گل	گلہ جو رخار سے گوید
بلبل اندر خزان شاخ کہن	قصہ نو بہار سے گوید
سر و در باغ و صفیالایش	از سر انخسار سے گوید
چون کشم زلف عنبر نیش	ہر کسی مار مار سے گوید
مرغ دستان سرای وضہ راز	صبحی دم زار زار سے گوید

کہ بچشمان دل تبین خرد و ست
ہر چہ بینے بدانکہ منظر اوست

ای ز بہر تو عالمے غمناک	جان ہر یک ققادیہ دریا پاک
-------------------------	---------------------------

بر جمال و جلال چه تو
 شهسوار بیت عشق کز پیش
 نهند پا بکوچه طبل
 زهر نوشندگان جام غمت
 ترک عشق تو عاشقانت را
 آه من سوخت استخوان مرا
 خنجر عشق یار بار در
 بشنوی از زبان هر موجود

همه را کور دیده ادراک
 میشود رام تو تن افلاک
 هر که در راه حق بود چالاک
 می نخواهند از کسی تریاک
 می کشد از کسی ندارد پاک
 آتشی ز در بخرمن خاشاک
 میکند سینهای یاران چاک
 ساعتی گز ز غیر گردی پاک

که بچشمان دل مبین خرد و دست

ہرچہ سینے پرانکہ مظهر اوست

گر خوشے جرعه ز سنا غم	جام جمشید را نے بہم
ملک شادی ہمید ہندیاو	مالکان بلا و غم در دم
در دمنان ز خم تیغ فراق	می نخواہند از کسے مرہم
گر بدریا در اوست ندبوجد	رشتہ دلش شان بگردنم
برترین عالمیست گردانی	عاشقان ابرون ازین عالم
چون بخود خویش احرام کنی	حرم عشق را شوے محرم
تا نذر دہلا گریبانست	دہن عیش را نگیری کم
گر بجوی صفات ذات خدا	نظرے کن بہ مظهر آدم

سارِ عشق از بچنگ درگیری	بشنوی از نواسے نالہ ہم
-------------------------	------------------------

کہ بچشمان دل مبین خردوست ہرچہ بینے بدانکہ منظر اوست
--

از غم و درد گزیاے رُتنگ در مقامات منزل جانان گر خوے جرعه ملامت را بر بساط بلا بسر بانے اول از پرودہ خود می رآی گر بہ بیند نگار خانہ عشق	دہن شادی آری اندر چنگ جان من کی رسی مگر کنگ شیشہ رنگ رازنی برنگ راست بازان نمیکند رنگ بعد از ان کن اہ عشق آہنگ مانی از خود نہان کند از رنگ
--	---

عشق خوریز دشنه لست کرو	کفن شتگان نیا بنگ
اوستا ویم دریا بانی	بکس و با کسی صلح و نه جنگ
کلماتے برون نمی آید	غیر ازین دهان جوش و پلنگ

که بچشمان دل سبین جز دوست
هر چه بینے بدانکه منظر اوست

یار باشیشه شراب سید	راحت اندر دل خراب سید
ماهر و یان برخ نقاب کشد	بین که آن شوخ بی نقاب سید
دل من رفت سوی مرغانش	گو یا سیخ را کباب سید
چون نظر کرد گل برخسارش	از حیا بر رخسارش گلاب سید

پیرا عشق آن جوان دارد	این حکایت شیخ و شاب سید
تُرک من بهر شستنم باتیغ	بر سرم از سپه صواب سید
زانکه قربان تیرو ترش او	یارم از خانه بی حجاب رسید
بردش داغ آتشین ببا	آه من چون با هتای سید
چون ره عقل را خطا کردم	من دیوانه را خطاب سید

که بچشمان دل مبین خردوست
هر چه بینی بدانکه منظر اوست

در بیابان در دیه لریم	راه شهر دو نیمه لریم
اوقتا دیم دقفس ناگاه	می ندانیم تا چه مرغانیم

گه که میسریم و گاه دربانیم	گه که سزیم و گاه معنوریم
گاه ترسا و گاه مسلمانیم	گه جھودیم و گاه زنا ریم
گاه درویم و گاه درمانیم	گه طبیبیم و گاه بیماریم
گاه گریان و گاه خندانیم	گاه صوفی و گاه رفاصیم
گاه ناظر بر و خوبانیم	گاه منظور چشم عشاقیم
بلبل گلشن خراسانیم	گر بند و شان شدیم چاک
رغم غیر ازین نمیدانیم	تا بیا موی ختم بحب عشق

که بچشان دل مسبین خردوست
هر چه بینی بدانکه منظر اوست

هر که را دیده شد بروی تو باز
 و آنکه از جام عشق شد مدوش
 گریخواهی که پینیش بر دوش
 حرف در مان لوح سینه بشو
 از دل جان شازناوک دوست
 چون نظر میکنم نقش خست
 گریجویند باز دریا بس
 دوش خود را بخواب میدیم
 بر زدم تخته درشش ناگاه

آمد از عشق خوب رویان باز
 هیچگاه هی بهوشش نامد باز
 دید بار از غیر او چون باز
 نامه در چون کنه آغاز
 جان فدایکند اهل نیاز
 پر تو حق بهیسم اندر باز
 دل محمود را زلف ایاز
 پیش دولت سرای صفت راز
 از دروشش بر آمد این آواز

که بچشمان دل سبین جز دوست
هر چه بیند بر آنکه نظر اوست

خانه شادی از رخت آباد
نقش شیرین دل کند فرهاد
در جهان هیچ بنده آزاد
از ازل تا ابد ندید و نژاد
نخواهم زدن دم ایراد
می فرایند حد برون بیداد
سروری نیست آنکه سر نهاد

ای دل و تان بوی تو شاد
گر به بیند لبان شیرینیت
هرگز از بند گیت سزاشت
ماور و هر چون تو فرزندی
گر قبولم کنی و گر مردود
شعیه عشق تو بکاس ولم
پیش محراب طاق ابرو

وی بریوان عشق در فتم	تا ز نادیدنت کنم فریاد
ہمدارانم سر و شمرده گزار	از سر لطف این ندا در داد

کہ بچشمان دل سبین جز دوست
ہر چہ بینے پرا نکہ نظر است

قصہ عاشقانے گویم	نہ چو ہر یک فسانہ گویم
مرفقہ و گانگے بہ نیاز	بہ فقیر و گانہ گویم
روز و شب بہر لطف و بی گنا	وصف مرآت و شانہ گویم
نخنان زمانہ عتدار	ہم باہل زمانہ گویم
در دیوانگی ہمے گویم	عاقبت را بہانہ گویم

ساعت رالاه ویده نم پین	زان حدیث چانه میس گویم
چون لب زلف خال اویم	شکر و دام و دانه میس گویم
خبر خواست از خرابی دهر	بخودان را بهانه میس گویم
چونکه واقف شدم ز پرده راز	و میدم این ترانه میس گویم

که بچشمان دل سبین جز دوست
هر چه بینم بدانکه منظر اوست

ای رخت نور دیده عشاق	وی درت قبله گاه هشتاق
تو بخون بمانداری حفت	زانکه هستی بخور وئی طاق
دلبران گرچه دلبرند و لیک	از همه دلبری علی الاطلاق

زہر نوشندگان جامِ غمت	می نخواهند از کسے تریاق
دلِ عشاق ساختہ تہ ہن	تیر چشم بمان بین ساق
دیگران میکشند ساغرِ حل	مانغریان مدام در و فراق
مستحق بلاؤ اندوسیم	عاشقان را بلاست شقاق
از عراقی صد آفرین شنو	سخنم کر کسے پرو لہراق
مجنران دیارِ عالم عشق	این خبر میدہند در آفاق

کہ بچشمان دلِ مبین جز دوست
ہر چہ بینے پدائکہ مظهرِ اوست

آزہ شد بوستانِ مہم گل وار و در و سیریل

سید بنافها سپه چین باد	نگهت چین طر ستره نبل
برگهای گل از پئے خوابان	بسته بر چشمهای بتان پل
باغبان بر سمند باغ انداخت	دیگر از جسد ریاحین جل
نظری کن نگر سرس مخمور	که بکیار مست شد بی مل
از دم قول لببلا نحر	بر شد از شیشه نعره قلقل
باز و دراج را به صحن چین	از گل لاله سرخ شپگل
من مخمور در چین رونه	سرفرو برده بودم از سرفول
از پی آنکه چون شوم وصل	ناگهان این شنیدم از صلصل

که بچشان دل مبین خردوست

ہرچہ سینے بدانکہ منظر اوست

ملک آفاق رایگان دارد	ہرکہ عشق ترا بجان دارد
نظری کن کہ صد نشان دارد	دل از تیر غمزہ چہشت
کہ بشتاق سرگران دارد	صوفی ما عجب بکسارت
یار مالمٹ بکیران دارد	گرچہ ماجرم نے عدد دایم
آنکہ او چون تو دستان دارد	ہیچکہ دل بد لب سے نہد
بر سر دوست کی زیان دارد	سر خود را گرفت سازی
سالہا سر برستان دارد	طالب بار بزم حسین
در میان تیغ خون نشان دارد	تُرک من از برای شہن

ہر کہ او جزئی کے نمیداند	این دو صراع بر زبان دارد
--------------------------	--------------------------

کہ بچشمان دل مبین جز دوست
ہر چه بینے بدانکہ منظر اوست

قرب اور اوصال می گویند	وصل اور امحال می گویند
چہرہ اش را چو ماه می بینند	ابروش را اہلال می گویند
خط نویسان دہان و لہفش را	بغلط میسم و دال می گویند
دغ سوز شرار سینہ تا	برخش آنکہ خال می گویند
جرعہ نوشان بالعلیش	جام حجم را سفال می گویند
مند شاہ را گدایانش	پای صفت غلال می گویند

پایگاه کمال سی گویند	ناقصان دستگاه دنیا را
روز و شب قیل و قال میگویند	قصه ناقبول و قول قبیح
از سر و جد و حال سی گویند	صوفیان در رصفنا هم

که بچشمان دل سبین خردوست
هر چه بینی بدانکه مظهر اوست

دیدۀ او خدای بین باشد	هر که را مایه یقین باشد
مهره آسمان نگین باشد	خاتمِ همت بلندش را
نظر عارفان چنین باشد	غیر حق کس نباشدش منظوم
هر که او را تا آخرین باشد	میرسد عاقبت بعیشش مدام

عالمش بندہ کین باشد	بندہ کوز خواہ جگے برہ
حرم ذات اقرین باشد	وانکہ شد محرم سرای صفات
کار دین رخلل بدین باشد	ای کہ نائی دمی بدین خدا
باخود اور امدام کین باشد	رہروی کو چشید ساغر وصل
ہر مرادی کہ ہست این باشد	داستان مراد ذکر عشق

کہ بچشمان دل مبین جز دوست
ہر چہ بینے بدانکہ منظر دوست

دیدم آنجا کیے دلارامی	دوش رفتم بسوی حامی
ناز کی مہ رخے گل اندامی	چاہی دلبرے و بیباکی

سروش و یمنی	سرشتی خون خوری خودکامی
تند خوئی و مردم ازار	ست چشمی و ساغر آشامی
گاه در بحث حیلہ پردازی	گاه در علم عشوه علای
عاشقان اہمی نمود عیان	از رخ و زلف کفر و اسلای
چون مرادید سوی خود طلبید	تا نواز دوز روی نغمای
متحیر چنان شدم کہ نماز	در من از ہوش و آگہی نامی
می ندانم کہ اندران حیرت	بوصالی کہ داد چینیامی

کہ بچشمان دل مبین جز دوست
ہر چه بینی بدانکہ مظهر اوست

مطبوعه مطبعه اووه اخب

رابعی در توفیق

توفیق و احیاء اول

ابن تیمیّه و مومنین

بسم الله الرحمن الرحیم

مفتی و مولیٰ محمد علی

بقدر اعجاز قلم

باز اول ماه اگست ۱۸۸۴

PERSIAN SECTION

CALL No. { 19155154 } ACC. No. 1145A

AUTHOR مصطفیٰ علی الدین

TITLE مائتادان خوشبو طبر طم جلی

CALL No.

ACC. No. 1140A

AUTHOR

TITLE

TITLE _____
 ۴۹۹
 ۱۱۲۵۸
 علامہ ادریس وصافی
 اینٹھان نو خطہ قادیان
 Date No Date No

MAULANA AZAD LIBRARY
ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY

RULES:-

1. The book must be returned on the date stamped above.
2. A fine of Re. 4-00 per volume per day shall be charged for text-books and 10 Paise per volume per day for general books kept over - due.

